

Вјежба μδ'. Преведи: α' Δις δίδως, ἐὰν ταχέως δίδῃς. β' Δίκην διδοίη ὁ τὴν πατρίδα προδιδούς. γ' Οἱ πονηροὶ πάν ποιούσιν, ὥστε δίκην μὴ δίδοναι. δ' Τοῖς γονεῦσι καὶ διδασκάλοις χάριν ἀποδίδου. ε' Ἀργύρου οὐκ ἦν ποτε οὐδὲ χρυσοῦ νόμισμα, ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι ἀντεδίδουσαν βούς καὶ ἀνδράποδα καὶ ἀγρὸν καὶ ἄργυρον καὶ χρυσόν. ζ' Λαομέδων Ἀπόλλωνι καὶ Ποσειδῶνι τὸ Πέργαμον τειχίσασι τὸν μίσθον οὐκ ἀπέδιδου. ζ' Μεταδίδου τοῖς δεομένοις τῶν ὄντων. η' Ἡ τῆς ἐλευθερίας ἐλπίς μαχομένοις ἡμῖν τὴν τόμλαν ἐνεδίδου.

Г р а д и в о : презенат и имперфекат активни од гл. δίδωμι (GGJ, §305–311).

П р е в о д : 1. Два пута дајеш ако брзо дајеш. 2. Дабогда кажњен био онај који изаје домоћину. 3. Онаки људи раде све да не би били кажњени. 4. Враћај захвалност родитељима и учитељима. 5. Новац некад није био од сребра или злата него су људи мијењали стоку и робље, земљу, сребро и злато. 6. Лаомедонт није дао плату Аполону и Поседону који су који су му бедемима утврдили Пергам. 7. Поробитима давај оно што имаш. 8. Нада у слободу уливала нам је храброст док смо се борили.

Вјежба με'. Преведи: α' Ἐλεγεν ὁ Ἀχιλλεὺς οὐ δώσειν τὸ Ἑκτορος σῶμα τῷ πατρὶ ἀλλὰ κυσίη. β' Οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορὰν τὰς ναῦς πλήν δώδεκα τοῖς Λακεδαιμονίοις παρέδουσαν. γ' Παυσανίας λέγεται προδοῦναι τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα. δ' Δότε τι καὶ τῷ πένητι. ε' Ἀναξίμανδρος, ὁ Θαλοῦ μαθητῆς πρῶτος γεωμετρικὸν πίνακα ἐξέδωκεν. ζ' Τὴν δόξα, ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες παραδεδώκασιν, καὶ τοῖς ἡμετέροις παισὶ παραδώσομεν. ζ' Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν νίκην τοῖς φίλοις δῶρα ἐδεδώκει μέγιστα. η' Δαρείος παραδούς τὴν βασιλείαν Ἀρταξέρξη ἐτελεύτησεν. θ' Ἄ τις μὴ ἔχει ταῦτα οὐκ ἂν δοίη ἐτέρῳ.

Г р а д и в о : футур, аорист и перфекат активни од гл. δίδωμι (GGJ, §305–311).

П р е в о д : 1. Ахилеј је рекао да неће дати Хекторово тијело његовом оцу него кујама. 2. Атињани након несреће на Хелеспонту предаху Спарτανцима изузет дванаест (све) лађе. 3. Каже се да је Паусанија издао сопствену отаџбину. 4. Дајте штогод и сиромаху. 5. Талесов ученик Анаксимандар први је издао географску мапу. 6. Славу коју су нам очеви предали и ми ћемо предати својој дјеци. 7. Александар након побједи дијалише пријатељима давао големе дарове. 8. Дарије умрије предавши краљевство Артаксерксу. 9. Човјек оно што нема не би ни могао другом дати.

Вјежба μζ'. Преведи: α' Προδότηι ἀπέδοντο τὴν Ἑλλάδα τῷ Φιλίππῳ. β' Λυπηρότατὸν ἐστὶν ὑπὸ τῶν φιλιτάτων προδιδόσθαι. γ' Τῷ ἀρίστῳ ἢ ἀρχῇ παραδοθήσεται. δ' Ὡς μέγα τὸ μικρὸν ἐστὶν ἐν καιρῷ δοθέν. ε' Τοῖς κάλιота τὴν γῆν ἐργαζομένοις μέγιστα ἄθλα διδοται. ζ' Ὑπὸ Κύρου τοῖς τῶν Ἑλλήνων στρατητοῖς χρήματα ἐδίδото, ἵνα ξένους συλλέγοιεν. ζ' Ἀλέξανδρος τὴν Θηβαίων πόλιν ἐκπολιορκήσας ἀπέδото τοὺς ἐλευθέρους πάντας. η' Ἐν ταῖς τῶν Ἀθηναίων ἐκκλησίαις ἐδίδото λέγειν τῷ βουλομένῳ.

Г р а д и в о : Медии и пасив од гл. δίδωμι (GGJ, §305–311).

П р е в о д : 1. Издајице су продали Грчку Филипу. 2. Веота је жалосно бити издат од најмилијих. 3. Власт ће бити предата најбољем човјеку. 4. Мален поклон у праву тренутку је попут великог поклона. 5. Онима који најљепше обрађују земљу дају се највеће награде. 6. Кир грчким војницима даде новац да би скупили плаћенике. 7. Александар освоји Тебу и прода све слободне људе у робље. 8. На атинским скупштинама ријеч се давала оному који је хтио да говори.

Вјежба 15. Μετάφραζε: **1.** *Τιτани предадоше власт Крону.* **2.** *Онима (који) су побиедили у олимпијским играма даваху Хелени вијенце.* **3.** *Леонида би код Термопила издат од Еφφιјалта.* **4.** *Нека буду кажњени они који су издали народ!* **5.** *Прометеј је људима дао ватру (act и pass).* **6.** *Велике награде даће се најмарљивијим радницима.* **7.** *Дар који се даје без доброхотности не прима се радо.* **8.** *Феничани дадоше Хеленима писмо.* **9.** *Није дато свакому све.*

Μετάφρασις: α' Οἱ Τιτάνες παρέδοσαν τὴν ἀρχὴν τῷ Κρόνῳ. β' Τοῖς ἐν Ὀλυμπίοις νικήσασιν οἱ Ἕλληνες ἐδίδοσαν τοὺς στεφάνους. γ' Ὁ Λεωνίδας παρὰ ταῖς Θερμοπύλαις ὑπὸ τοῦ Ἐφιάλτου προῦδόθη. δ' Κολασθέντων οἱ τὸν δῆμον προδόντες. ε' Ὁ Προμηθεὺς ἀνθρώποις τὸ πῦρ ἔδωκεν. Τὸ πῦρ ὑπὸ τοῦ Προμηθέως ἀνθρώποις ἐδόθη. ζ' Τὰ μεγάλα ἄθλα δοθήσεται τοῖς φιλομαθεστάτοις ἐργάταις. ζ' Τὸ ἄνευ εὐνοίας διδόμενον δῶρον οὐ ῥαδίως λαμβάνεται. η' Οἱ Φοίνικες τοῖς Ἕλλησι τὰ γράμματα ἔδοσαν. θ' Οὐ πάσι πάντα δέδοται.

Вјежба μζ'. Преведи: ΛΑΚΩΝΙΚΑ ἈΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ. Γοργὼ ἡ Λακεδαιμονία, Λεωνίδου γυνή, τῷ υἱῷ ἐπὶ στρατείαν πορευομένῳ τὴν ἀσπίδα παραδοῦσα ἔλεγεν· Ἦ ταύτην ἢ ἐπὶ ταύτης. — Λάκαινα πρὸς τὸν υἱὸν λέγοντα μικρὸν ἔχειν ξίφος ἔλεγεν· Βῆμα πρόσθε. — Ἀρχίδαμος θεασάμενος τὸν υἱὸν προπετῶς μαχόμενον Ἀθηναίους· Ἦ τῇ δυνάμει πρόσθε, ἢ τοῦ φρονήματος ὕφες.

Π ρ ε в о д : СПАРТАНСКЕ ИЗРЕКЕ. Спартанка Горго, Леонидина жена, даде штит сину који је ишао у војску и рече: '(Врати се) са штитом или на штиту!' — Спартанка рече сину који је говорио да има мален штити: 'Протегни корак.' — Видевши сина како се лакомислено упушта у борбу са Атињанима Архидам рече: 'Или додај на сили или попусти на размишљању.'